

Sygn. akt IV CZ 39/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. P.

przeciwko T. Ł.

o przywrócenie stanu zgodnego z prawem,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 czerwca 2016 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 19 listopada 2015 r.,

1) oddała zażalenie,

**2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120,-
(sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił skargę kasacyjną powoda K. P. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 17 lipca 2015 r., oddalającego powództwo o przywrócenie stanu zgodnego z prawem poprzez nakazanie pozwanemu T. Ł. usunięcia bramy wjazdowej znajdującej się we wjeździe na posesję pozwanego, który to wjazd stanowi początek trasy służebności drogi koniecznej ustanowionej na rzecz nieruchomości władnącej powoda. Sąd uznał skargę za niedopuszczalną wobec określenia wartości przedmiotu zaskarżenia kwotą sto złotych, niższą od ustawowej granicy pięćdziesięciu tysięcy złotych (art. 398² § 1 k.p.c.).

Powód wniósł zażalenie na powyższe postanowienia. Wnosząc o jego uchylenie zarzucił naruszenie art. 398² § 1 k.p.c., na skutek wadliwego przyjęcia, że sprawa dotyczy prawa majątkowego. W uzasadnieniu wskazał, że powództwo oparte na art. 144 k.c. zmierzające do ochrony dóbr osobistych, jeżeli z naruszeniem własności wiążą się ujemne doznania psychiczne, ma charakter niemajątkowy.

Sąd Najwyższy zważył:

Ograniczenia dopuszczalności skargi kasacyjnej dokonywane są ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (*ratio valoris*) bądź rodzaj sprawy (*ratio materiae*). Z tych względów wymogiem formalnym skargi kasacyjnej jest wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁴ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.). Prawidłowość wypełnienia tego obowiązku podlega kontroli sądu drugiej instancji i Sądu Najwyższego, które mogą weryfikować zarówno ustalenie czy sprawa ma charakter majątkowy, czy skarga wniesiona została w sprawie o prawa majątkowe jak i prawidłowość wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, nie publ., z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01, nie publ., z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, Nr 1, poz. 11). Sprawdzenie takie jest niezbędne

w szczególności wówczas, gdy z okoliczności sprawy wynika, że skarżący w celu obejścia przepisów procesowych instrumentalnie zmierza do obejścia przepisów wyznaczających dopuszczalność skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2006 r., III CZ 89/06, nie publ.). Zasadą jest, że wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie może przewyższać wartości przedmiotu sporu, ani wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym, a wyjątki od niej dotyczą rozszerzenia powództwa oraz zasądzenia ponad żądanie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2002 r., II UZ 11/02, OSNP-wkł. 2002, nr 17, poz. 7).

Zarzuty zażalenia są bezzasadne. Judykatura zgodnie wskazuje, że o majątkowej lub niemajątkowej naturze roszczenia przesądza przedmiot (prawo), którego ochrony dotyczy powództwo. W przedmiotowej sprawie żądanie pozwu obejmowało przywrócenie niezakłóconego wykonywania prawa rzeczowego, tj. służebności drogi koniecznej ustanowionej na nieruchomości pozwanego. Własność i inne prawa rzeczowe mają charakter majątkowy, stąd roszczenia o ich ochronę mają, co do zasady, charakter majątkowy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2003 r., IV CK 306/03, z dnia 9 września 2009 r., V CZ 39/09, z dnia 25 listopada 2011 r., V CSK 88/11, z dnia 8 listopada 2013 r., I CZ 99/13, z dnia 22 listopada 2013 r., III CZ 55/13, z dnia 28 stycznia 2015 r., II CZ 87/14 - nie publ.). Nie można wprowadzić wykluczyć sytuacji, że z naruszeniem prawa rzeczowego będą się wiązały również negatywne doznania psychiczne, w tym naruszenie dóbr osobistych, jednak o charakterze roszczenia negatoryjnego decyduje jego cel podstawowy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2009 r., V CZ 39/09, z dnia 28 stycznia 2015 r., II CZ 87/14 - nie publ.). Treść żądania, podstawa faktyczna i prawna powództwa nie budzą wątpliwości co do tego, że powód zmierzał do ochrony przysługującego mu prawa majątkowego, a nie ochrony dóbr osobistych. Potwierdzają to podstawy kasacyjne wywiedzione w skardze.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie. O kosztach postępowania zażaleniowego postanowiono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 i 3 w zw. z 394¹ § 3 oraz art. 398²¹ k.p.c.).

jw

eb